

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera a soudců Vadima Hlavatého a Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobce: **I. M.**, narozen XXX
státní příslušnost Ukrajina
bytem XXX

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 22. 4. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0374527/DO-2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 22. 4. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0374527/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 22. 4. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0374527/DO-2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I. Základ sporu a obsah žaloby

1. Žalobce se žalobou postoupenou zdejšímu soudu Krajským soudem v Praze domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve vrácení jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 22. 4. 2025, evidované pod č. j. OAM-0374527/DO-2025, jakožto nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), protože žalobce před vypuknutím ozbrojeného konfliktu Ruska s Ukrajinou pobýval pracovně v Polsku na základě dlouhodobého víza, pročež se nejedná o osobu ve smyslu § 3 Legis Ukrajina.
2. Žalobce uvedl, že dle svého názoru splňuje předpoklady pro poskytnutí dočasné ochrany, přičemž nyní nedisponuje dočasnou ochranou žádného státu EU, a na tomto základě soudu navrhl, aby uložil žalovanému přezkoumat jeho žádost o udělení dočasné ochrany.

II. Vyjádření žalovaného k podané žalobě

3. Žalovaný ve svém vyjádření nejprve uvedl, že má pochybnosti o tom, zda podání žalobce skutečně představuje žalobu, a pokud ano, o jaký typ žaloby se jedná. Podle žalovaného je petit formulován tak, že se po soudu požaduje udělení dočasné ochrany, což není v souladu s povahou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.
4. Dále žalovaný vysvětlil důvody, pro které žádost žalobce o udělení dočasné ochrany vyhodnotil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina. Podle jeho názoru žalobce nespadá do okruhu osob, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady EU č. 2022/382. Žalovaný zdůraznil, že pro udělení dočasné ochrany nestačí, že žalobce je občanem Ukrajiny a že se dne 24. 2. 2022 fyzicky nacházel na Ukrajině. Z cestovního dokladu vyplývá, že žalobce v roce 2021 převážně pobýval mimo Ukrajinu na základě víz vydaných Českou republikou a Polskem, přičemž k rozhodnému dni byl držitelem platného dlouhodobého víza vydaného polskými orgány. Podle žalovaného tak žalobce nebyl „usazen“ na Ukrajině, jak vyžaduje čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, ale měl možnost legálního pobytu v Polsku.
5. Žalovaný dále uvedl, že institut dočasné ochrany je určen pro osoby, které opustily Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu a nemají jiné dlouhodobé pobytové oprávnění v členských státech EU. V případě žalobce však existovalo platné dlouhodobé vízum vydané Polskem, které mu umožňovalo pobyt mimo Ukrajinu. Podle žalovaného by bylo nelogické poskytovat dočasnou ochranu osobám, které již mají možnost dlouhodobého pobytu v jiném státě. Tento výklad podporuje i judikatura, zejména rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2023, č. j. 57 A 4/2023-116, který se shodl s názorem žalovaného, že přítomnost na Ukrajině v rozhodný den není totožná s pobytem ve smyslu „usazení“.
6. Žalovaný rovněž konstatoval, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany z titulu sloučení rodiny ani z důvodů hodných zvláštního zřetele, neboť je svobodný, nemá nezletilé děti a v žádosti neuvedl žádné relevantní okolnosti. Za těchto okolností žalovaný uzavřel, že postupoval v souladu se zákonem, když žádost žalobce vyhodnotil jako nepřijatelnou, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

7. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
8. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
9. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
10. Soud shledává podanou žalobu stručnou, ale obsahově v zásadě jednoznačnou – žalobce se vymezil proti postupu žalovaného, který mu nepřiznal dočasnou ochranu, a navrhl soudu, aby žalovanému uložil, aby přezkoumal žalobcovu žádost. Byť první navrhaný výrok petitu skutečně vyznívá, jako kdyby měl soud žalobci udělit dočasnou ochranu, což soud učinit nemůže, z obsahu i kontextu celé žaloby vyplývá, že žalobce podal zásahovou žalobu proti postupu žalovaného a jednoznačně identifikoval předmětný zásah. Soud proto shledal, že žaloba podle svého celého obsahu je projednatelná jako žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu.
11. Žaloba je důvodná.
12. Podle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).*
13. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3.*
14. Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) Prováděcího rozhodnutí *toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022.*
15. Soud konstatuje, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní spis obsahuje pouze fotokopii cestovního pasu žalobce, z níž plyne, že opakovaně překračoval hranice Ukrajiny a sousedních států. Z těchto údajů však nelze dovodit, že žalobce dlouhodobě pobýval v zahraničí s trvalým úmyslem a přesunul těžiště svých životních zájmů z Ukrajiny na jiné území. Rozhodné proto není, zda se žalobce v okamžiku vypuknutí ozbrojeného konfliktu fyzicky nacházel na Ukrajině, nýbrž zda jeho životní zájmy byly nadále soustředěny na Ukrajinu.
16. Judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 7. 3. 2024, č. j. 5 Azs 72/2024-21) jednoznačně vyvrací závěr, že pouhá existence víza či povolení k dlouhodobému pobytu v jiné zemi automaticky znamená nesplnění podmínky dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí. Z uvedené judikatury vyplývá, že je nutné zkoumat

individuální skutkové okolnosti a aktivní využívání pobytového oprávnění. Povinnost prokázat, že žadatel není osobou dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, leží na žalovaném, pokud mu vyvstanou pochybnosti.

17. Soud dále poukazuje na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva a navazující judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42), z níž plyne, že žalovaný má žádosti o dočasnou ochranu projednat věcně, nikoli je odmítnout a vrátit, má-li pochybnosti o splnění podmínek. Žadatel musí mít možnost se k věci vyjádřit a vyvrátit pochybnosti, což nelze učinit přímo na místě při podání žádosti.
18. V nynější věci žalovaný neověřil míru kontaktu žalobce s Ukrajinou ani s jinými státy, nezjistil, kde žalobce pracoval či z jakého důvodu cestoval, a nevyzval jej k součinnosti. Takový postup je v rozporu se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Soud proto uzavírá, že žalovaný nedoložil, že žalobce nesplňuje podmínky dle § 3 Legis Ukrajina, a nebyl oprávněn jeho žádost vrátit jako nepřijatelnou.
19. Pro úplnost soud dodává, že na posouzení věci nemůže nic změnit žalovaným citovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2023, č. j. 57 A 4/2023-116, neboť byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2023, č. j. 7 Azs 196/2023-22. Proto nelze automaticky vycházet z jeho právních závěrů.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
21. V dalším řízení žalovaný bude vycházet z toho, že pro případné posouzení žádosti jako nepřijatelné musí prokazatelně zjistit a doložit, že žalobce v době vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou pobýval v zahraničí s úmyslem trvalého pobytu a současně nedisponoval skutečnou vazbou na Ukrajinu. Tyto skutečnosti je žalovaný povinen ověřit v rámci správního řízení, v němž bude mít žalobce možnost reagovat na skutkové i právní závěry žalovaného. Tento postup odpovídá právním závěrům rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42.
22. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, ale žádné své náklady nedoložil ani netvrdil, soud proto nepřiznal žádnému účastníku náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. listopadu 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu